KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 24.6.2013
COM(2013) 438 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY

oceniające postępy, przedstawione Komisji i Radzie przez Włochy, w zakresie odzyskiwania dodatkowej należnej opłaty od producentów mleka za okresy od 1995/96 do 2001/02

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY

oceniające postępy, przedstawione Komisji i Radzie przez Włochy, w zakresie odzyskiwania dodatkowej należnej opłaty od producentów mleka za okresy od 1995/96 do 2001/02

(na podstawie art. 3 decyzji Rady 2003/530/WE)

Niniejsze sprawozdanie z oceny zostało przygotowane na podstawie art. 3 decyzji Rady nr 2003/530/WE z dnia 16 lipca 2003 r. w sprawie zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy, którą Republika Włoska zamierza przyznać krajowym producentom mleka, zgodnie z którym właściwe organy Włoch przedstawiają Radzie i Komisji roczne sprawozdanie z postępów dokonanych w zakresie odzyskiwania dodatkowej należnej opłaty od producentów mleka w związku ze stosowaną dodatkową opłatą za okresy od 1995/96 do 2001/02. Niniejsze sprawozdanie zawiera dokonaną przez Komisję ocenę postępów, o których organy Włoch poinformowały – za 2011 r. – zarówno w odniesieniu do odzyskiwania wierzytelności objętych decyzją Rady nr 2003/530/WE jak i w odniesieniu do odzyskiwania wierzytelności nieobjętych wzmiankowaną decyzją.

Na mocy art. 1 wymienionej decyzji pomoc, ustanowiona przez Republikę Włoską dokonującą na rzecz Unii płatności kwoty należnej od producentów mleka w związku z dodatkową opłatą stosowaną w sektorze mleka za okresy od 1995/96 do 2001/02 i umożliwiającą tym producentom spłacenie należności w formie odroczonej płatności rozłożonej na kilka lat i bez odsetek, jest w wyjątkowych przypadkach uznawana za zgodną ze wspólnym rynkiem, pod warunkiem że:

– spłata przez producentów jest w pełni zrealizowana w równych rocznych ratach oraz

– okres spłaty nie przekracza 14 lat, począwszy od dnia 1 stycznia 2004 r.

Na mocy art. 2 wymienionej decyzji przyznanie pomocy jest uzależnione od zgłoszenia przez Włochy do EFOGR całkowitej dodatkowej opłaty za wspomniane okresy i odliczenia przez Włochy zaległej należności w trzech równych rocznych ratach od wydatków finansowanych przez EFOGR odpowiednio za miesiące listopad 2003 r., listopad 2004 r. i listopad 2005 r.

W piśmie z dnia 26 sierpnia 2003 r. Włochy dokonały należytego zgłoszenia całkowitej dodatkowej opłaty za wspomniane okresy.

Za listopad 2003 r., listopad 2004 r. i listopad 2005 r. dokonano należytego odliczenia pozostałej zaległej należności od wydatków finansowanych przez EFOGR.

Artykuł 3 wymienionej decyzji wymaga, aby właściwe władze Włoch przedstawiały Radzie i Komisji roczne sprawozdania z postępów w zakresie odzyskiwania dodatkowej należnej opłaty od producentów mleka w związku ze stosowaną dodatkową opłatą obejmującą lata gospodarcze od 1995/96 do 2001/02.

Zgodnie z tym przepisem władze Włoch przedstawiły Komisji ósme sprawozdanie w wystosowanym przez włoskie Ministerstwo Rolnictwa piśmie z dnia 5 listopada 2012 r. w sprawie spłaty raty za 2011 r.

Dokonanie spłaty należnej kwoty w formie płatności ratalnej w 2003 r.

Spośród 22 893 producentów, którzy obecnie zalegają z opłatą za siedem okresów objętych decyzją Rady i którym na mocy postanowień sądów krajowych zawieszono płatność do czasu wydania ostatecznych orzeczeń, 15 431 wybrało spłatę w ratach. Wybór spłaty w ratach pociąga za sobą wycofanie wszystkich toczących się spraw sądowych. Ponadto niezapłacenie rocznej raty powoduje wyłączenie z systemu i w związku z tym naraża producentów na zajęcie całej należnej kwoty wraz z narosłymi odsetkami.

Wymienione 15 431 producentów objętych tym systemem posiadało zaległości wynoszące w sumie około 345 mln EUR w 2004 r. przed zapłaceniem pierwszej raty, co stanowi około jedną czwartą całkowitej niespłaconej kwoty opłaty nałożonej na producentów. Wydaje się więc, że producenci o mniejszych nadwyżkach produkcji w większości przypadków wybrali system płatności ratalnej. Z drugiej strony producenci wykazujący znacznie wyższe nadwyżki produkcji (około 8 000 producentów, którym naliczono 1 mld EUR należnej opłaty za siedem okresów) zdecydowali nie przystępować do systemu płatności ratalnej. Należy jednak zauważyć, że władze Włoch otrzymały w 2011 r. około 53 nowych wniosków o spłatę w ratach, odpowiadających kwocie około 1,2 mln EUR.

Ósma rata miała być zapłacona przez 11 296 producentów w całkowitej kwocie 24 339 082,69 EUR do dnia 31 grudnia 2011 r. Kontrole przeprowadzone przez władze Włoch wykazały, że 11 153 producentów należycie uiściło kwoty wynoszące w sumie 23 919 444,43 EUR w 2011 r. Oznacza to, że 98 % producentów uiściło w terminie 98,3 % opłat należnych w ramach ósmej raty. Terminowość spłaty pierwszej, drugiej, trzeciej, czwartej, piątej, szóstej i siódmej raty wynosiła odpowiednio 99,6 %, 97,9 %, 99,5 %, 99,7 %, 96,4 %, 96,2 % i 90,5 % w odniesieniu do należnych kwot. Całkowita opłata pobrana w pierwszych ośmiu ratach wynosi zatem około 200 mln EUR (około 98 % całkowitej należnej kwoty).

Mimo iż te poziomy bez wątpienia wskazują na zaangażowanie ze strony objętych systemem producentów, którzy chcą wypełnić swoje zobowiązania, Komisja uznaje, że dalsze działania przewidziane w przypadkach niedokonania płatności w terminie są podstawowym wskaźnikiem poziomu zaangażowania władz w zagwarantowanie ścisłego przestrzegania wymogów systemu płatności i ostateczne odzyskanie pełnej kwoty należnych opłat.

W odniesieniu do ósmej raty, płatności nie zostały określone dla pozostałych 143 producentów w wartości 419 638,26 EUR.

Dla siódmego okresu objętego ratami 604 producentów nie dokonało wpłat, co odpowiadało pod koniec 2010 r. sumie 2 291 279,38 EUR. Zgodnie z informacjami otrzymanymi od władz Włoch wszystkie te przypadki były zgłaszane przez władze centralne odpowiednim władzom regionalnym, aby wyegzekwować zapłacenie całej należnej kwoty wraz z odsetkami w przypadku płatności nieobjętych systemem płatności ratalnych.

W późniejszym terminie okazało się, że faktycznie płatności nie dokonało jedynie 59 spośród 604 producentów, w odniesieniu do których początkowo sądzono, że nie dokonali płatności. W związku z tym w przypadku producentów zalegających ze spłatą cofnięto możliwość spłaty w ratach oraz wszczęto procedury odzyskiwania należności.

Gospodarstwa, w odniesieniu do których możliwość spłaty w ratach została cofnięta

Osiem lat po wprowadzeniu w 2003 r. systemu płatności ratalnej w odniesieniu do ogółu 457 gospodarstw cofnięto prawo do spłaty w ratach, co odpowiada całkowitej należności w ratach wynoszącej 17 304 432,75 EUR, z czego 3 928 355,38 EUR spłacono w ratach przed cofnięciem tego prawa.

Kwota 1 936 037,85 EUR została odzyskana po cofnięciu tego prawa, co oznacza, że cała zaległa należność pozostałych 307 gospodarstw wynosi 11 460 765,30 EUR.

Liczby te pokazują, że staranność, z jaką organy Włoch pobierały odpowiednie opłaty, jest daleka od zadowalającej. Ponadto producenci mleka musieli zrezygnować ze swoich działań prawnych we włoskich sądach, aby móc skorzystać z systemu płatności ratalnej. Biorąc to pod uwagę, wydaje się, że brak odzyskania kwot nie wynika z ewentualnego długiego czasu trwania postępowań sądowych, ale raczej z niezdolności administracji włoskiej do skutecznego odzyskania tych kwot.

Istnienie pomocy państwa

W dniu 11 stycznia 2012 r. Komisja podjęła decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego[1] na podstawie art. 4 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE[2] w odniesieniu do włoskiego *decreto-legge* (dekretu z mocą ustawy) nr 225 z dnia 29 grudnia 2010 r., przekształconego, po zmianach, w ustawę nr 10 z dnia 26 lutego 2011 r., na mocy której odroczono termin spłat należnych kwot za lata gospodarcze od 1995/96 do 2001/02 (z zasady należne do dnia 31 grudnia 2010 r. zgodnie z programem pomocy z 2003 r. zatwierdzonym decyzją Rady nr 2003/530/WE) do dnia 30 czerwca 2011 r. (zob. art. 2, pkt 12k). Takie odroczenie jest rzekomo niewłaściwym wykorzystaniem pomocy zatwierdzonej przez Radę zgodnie z art. 1 tiret pierwsze decyzji Rady nr 2003/530/WE, zgodnie z którym raty są spłacane w trybie rocznym i w związku z tym stanowi ono nową pomoc państwa, niezgodną z prawem w rozumieniu art. 1 lit. f) rozporządzenia (WE) nr 659/1999.

Należna opłata nieobjęta systemem płatności ratalnej z 2003 r. lub systemem refundacji opłat z 2009 r.

Zwrócono uwagę na fakt, że system płatności ratalnej z 2003 r. oraz system refundacji opłat z 2009 r. (ze stopą procentową odpowiadającą stopie referencyjnej dla Unii powiększonej o kilka punktów procentowych) w rzeczywistości pokrywa jedynie stosunkowo niewielką część należności do odzyskania. Całkowita kwota opłaty objęta systemami z 2003 r. i 2009 r. wynosi 432 mln EUR, podczas gdy około trzech czwartych całkowitej kwoty nieuiszczonych opłat za okres 1995/96-2008/09 (co odpowiada 1,831 mld EUR) nie zostało objętych

[1] Dz.U. C 37 z 10.2.2012, s. 30.
[2] Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1.

systemem płatności ratalnej. Natomiast większa część opłaty nieobjęta systemami z 2003 r. i 2009 r. jest przedmiotem skarg złożonych w sądach włoskich. Całkowita pobrana kwota opłaty nieobjęta systemami płatności ratalnej wynosi obecnie 205 mln EUR (z całkowitej kwoty należnej opłaty wynoszącej 1,831 mld EUR).

W swoich dotychczasowych sprawozdaniach z oceny przedstawionych Radzie Komisja wyraziła opinię, że roczne sprawozdania przedstawiane przez Włochy powinny wyraźnie opisywać toczące się postępowania sądowe dotyczące siedmiu przedmiotowych okresów i zawierać szczegółowe dane potwierdzające spłaty dokonane przez producentów, których sprzeciwy wobec płatności zostały odrzucone. Bez takich informacji Komisja nie jest w stanie prawidłowo prześledzić odzyskania części płatności, które nie były objęte płatnością ratalną.

Komisja z zadowoleniem przyjęła informacje zawarte w sprawozdaniu władz Włoch dotyczącym ósmej raty w odniesieniu do obecnej ogólnej sytuacji w zakresie opłat.

Dane liczbowe przekazane przez władze Włoch świadczą jednak o tym, że dokonano nieznacznego postępu przy pobieraniu opłaty możliwej do wyegzekwowania. W rzeczywistości kwoty opłat, które były przedmiotem skarg, lecz zostały potwierdzone przez odnośny sąd, lub w odniesieniu do których postępowania są w toku, lecz w stosunku do których nie wydano postanowień o charakterze zawieszającym, stanowią mniej więcej 764 mln EUR. Faktyczne pobieranie tych kwot możliwych do wyegzekwowania odpowiada kwocie około 81 mln EUR, zaś pozostała należna kwota wynosi 683 mln EUR. W odniesieniu do okresu objętego decyzją Rady można stwierdzić, że około 11 % wymaganych i obecnie możliwych do wyegzekwowania kwot zostało pobrane. Taki sam odsetek odnotowano również w odniesieniu do całego okresu 1995/96-2008/09.

Komisja głęboko ubolewa z powodu powolnych postępów w pobieraniu tej części opłaty, która nie była objęta systemem płatności ratalnej z 2003 r. ani systemem refundacji opłat z 2009 r. Powolne postępy dotyczą zarówno długiego czasu trwania postępowań sądowych, jak i czasu odzyskiwania kwot, w przypadku których postępowanie sądowe zostało zakończone (odzyskano jedynie około 34 mln EUR z 372 mln EUR stanowiących przedmiot wygranych postępowań sądowych). Ponadto dane przedstawiające pobieranie opłat, które faktycznie nigdy nie były kwestionowane, a tym samym były natychmiastowo odzyskiwalne, wykazują braki w obecnym procesie poboru (w odniesieniu do okresu obowiązywania kwot mlecznych 1995/1996-2001/2002 z 76 mln EUR opłat, które nigdy nie były kwestionowane, nadal około 25 mln EUR pozostaje do odzyskania, zatem niepobrane opłaty zalegają już ponad 10 lat). Biorąc pod uwagę widoczny brak znaczących postępów w tej sprawie, siłą rzeczy nasuwa się kwestia zaniedbania w wykonywaniu obowiązków.

Komisja kontynuuje dokładne monitorowanie procesu odzyskiwania opłat we Włoszech, w szczególności w odniesieniu do odzyskiwania opłaty nieobjętej systemem płatności ratalnych. Służby Komisji przy wielu okazjach zwracały uwagę władz włoskich na swoje uwagi (w tym uwagi negatywne) i domagały się uzyskania szczegółowych informacji na temat różnych kwestii związanych z odzyskiwaniem opłat za mleko i stanowiska reprezentowanego przez administrację włoską w odniesieniu do postępowań toczących się we włoskich sądach.

Podsumowanie

Komisja uważa, że postępy poczynione przez władze Włoch w odzyskiwaniu należnych kwot od producentów, którzy wybrali system płatności ratalnej zatwierdzony przez Radę w 2003 r. za okresy od 1995/96 do 2001/02, wskazują na właściwe zarządzanie tym systemem.

W odniesieniu do kwot opłaty, które nie zostały objęte systemem ratalnym oraz które są przedmiotem postępowania we włoskich sądach, w sprawozdaniach z oceny przedstawionych Radzie w 2010 r., 2011 r. i 2012 r. Komisja wyraziła już swoje niezadowolenie z powodu niezwykle powolnych postępów w odzyskiwaniu opłat z tytułu przekroczenia krajowej kwoty mlecznej i uznaje, że odzyskiwanie opłat należy znacznie usprawnić.

Z informacji przedstawionych przez władze Włoch w sprawozdaniu na temat ósmej raty wynika, że – pomimo pewnej poprawy – nie nastąpiła żadna znacząca zmiana sytuacji w zakresie pobierania opłaty nieobjętej systemami płatności ratalnej i, sądząc z dużej kwoty opłat niezapłaconych w przeciągu tak długiego okresu, w tym przypadku przepisy UE nie są skuteczne.